

ODM foretræde om museumsreform Kulturudvalget 6. december 2023

Fra ODM:

Forperson Claus K. Jensen

Næstforperson Søren Bak-Jensen

Direktør Nils M. Jensen

Chefrådgiver Dorthe Hammerich Rasmussen

Danske museer

– et succesfuldt udgangspunkt for forandring

Museer 2022 (kilde: Danmarks Statistik):

Museernes udstillinger blev besøgt 15,6 mio. gange i 2022, hvilket er på niveau med 2019. Stigende besøgstal de sidste 20 år!

Museerne tilbyder også meget andet end besøg i deres udstillinger, fx i deres caféer, haver eller parker – eller i det åbne land. I 2022 var der 2,3 mio. gæster på museerne, der ikke besøgte udstillinger.

Dermed var der i alt 17,9 mio. besøgende på museerne*. Det svarer til, at hver borger besøgte et museum tre gange sidste år.

*I statistikken indgår også ikke-statsanerkendte museer. De statslige og statsanerkendte museer alene står for 12 mio. gæster i 2022.

Godt udgangspunkt med behov for justering

Rapporten er et godt udgangspunkt:

- Godt overblik over museernes opgaver – og forenkling fra 5 søjler til 3 ligeværdige opgaver (vidensudvikling, samlingsudvikling og formidling) er fremsynet og meningsfuldt
- Vigtig transparens og dynamik ift. evt. nye statsanerkendelser
- Godt med løft af de mindste museers økonomi

Behov for justering – tilskudsmodeller:

- "Uperfekte modeller" – fravalg af helt afgørende parametre pga. manglende eksisterende data
- For dramatisk omfordeling med voldsomme konsekvenser for museer
- De valgte tilskudsgivende kriterier (besøgstal i udstilling, andre indtægter end statstilskud, fagfællebedømt forskning) giver problematisk incitamentsstruktur og kan skade det samarbejdende museumslandskab

Ændringsforslag til tilskudsmodeller

1. Modellerne bør operere med en markant fladere struktur, hvor forskelle mellem trin/tærskler mindskes væsentligt.
2. Modellerne bør operere med *flere tilskudsgivende kriterier*, som i højere grad afspejler museernes faglige opgaver og forskellige målgrupper:
  - A. Museernes *ansvarsområder* bør inkluderes, så ansvar for mere end ét fagligt ansvarsområde – kunst, kultur, natur, arkæologi – udløser et højere grundtilskud.
  - B. *Arbejdet med museernes samlinger* indgår i modellerne kun i grundtilskuddet - det bør også afspejles som opgavetilskud. Der er stor forskel på museernes samlinger. Her kan Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger evt. bringes i spil.
  - C. Arbejdet med *børn og unge* bør tælle med i opgaver, der udløser tilskud. Der findes allerede data.
  - D. En større del af museernes *vidensproduktion* bør tælle med i de opgaver, der udløser tilskud – ikke alene fagfællebedømt forskning. Der har tidligere været data på dette område – det bør kunne tilvejebringes igen.
  - E. *Samfundsrettede opgaver* inden for fx trivsel, sundhed og bæredygtighed bør kunne belønnes for fortsat at styrke museernes arbejde som relevant samfundsaktør og inkluderende dannelsesinstitution.

Målet med reformen må være et sammenhængende og samarbejdende museumslandskab til glæde for alle borgere i alle dele af landet, hvor både lokale livsnerver og nationale fyrtårne trives til gavn for borgerne.

Fra regeringens finanslovsforslag:

...Dertil afsætter regeringen en reserve på 125 mio. kr. årligt i 2024-2027 til en styrket indsats på kulturområdet, herunder til en museumsreform og arkæologi. I alt prioriteres der således ca. 1,1 mia. kr. til kulturområdet i 2024-2027.”

Fra regeringens pressemeddelelse efter Finanslovens vedtagelse:

4x25 mio til bevaring af kulturarv.

4x25 mio til arkæologi

3x100 mio til museumsreform.

Der er endvidere penge til museernes bevaring af vores kulturarv. Landets statsanerkendte museer får i alt 25 mio. kr. til at styrke deres arbejde med bevaring og registrering af deres samlinger frem mod implementeringen af en museumsreform.

Finansloven sikrer samtidig, at private virksomheder får mindre økonomisk risiko ved byggeprojekter, hvor der opstår behov for arkæologiske undersøgelser. Der bliver årligt fra 2024 og frem sat 25 mio. kr. ekstra af til et løft af en pulje til arkæologiske undersøgelser, der kan reducere private bygherrers udgifter til undersøgelser i forbindelse med byggeprojekter.

Som led i finanslovsaftalen er der sat 19,0 mio. kr. af til ni lokale initiativer på kulturområdet. Det vil desuden fremgå af finansloven, at der er afsat en reserve på 100 mio. kr. årligt i 2025-2027 til en museumsreform.

ATTENTION DANISKE MUSEER
ORGANISER